

Táillí Ollscoile

Ceist 1 Beidh tú ag féachaint ar ball ar mhír nuachta faoi lá agóide a bhí i gColáiste na hOllscoile i gCorcaigh.

Féach ar an tuairisc uair amháin. Cé mhéad den eolas a d'éirigh leat a thuiscint, bunaithe ar na pictiúir agus ar eolas ar bith eile a bhí agat cheana féin?

Ceist 2 Seo stór focal a bhí le cloisteáil sa tuairisc. Ag obair leis an duine in aice leat ceanglaí na focail ar chlé leis na focail ar dheis:

controversial	Aontas na Mac Léinn
fee	conspóideach
budget	síntiús
in favour	i bhfabhar
union	fiacha
urgent	feachtas
Students' Union	táille
loan	práinneach
debt	buiséad
campaign	iasacht
subscription	ceardchumann

Ceist 3 Scríobh in aon abairt amháin cad a bhí le rá ag na daoine seo:

Ciara Nic Liam
Gearóid Ó Loibhéad
Batt O'Keefe

Ceist 4 “mic léinn”

Bhí an uimhir iolra de na hainmfhocail seo thíos le cloisteáil sa mhír - cad iad?

táille – ardú – ceardchumann – ollscoil – costas –

Ceist 5 “ceist chonspóideach”

Féach ar na focail arís –

táille
ardú
ceardchumann
ollscoil
costas

(a) Cuir **bn** in aice leis na focail bhaininsneacha agus **fr** in aice leis na focail fhirinsneacha. Má tá tú in amhras féach i bhfoclóir Uí Dhónaill nó téigh go dtí an suíomh idirlín www.focal.ie.

(b) Cuir an aidiacht ‘mór’ tar éis na bhfocal thuas.

Ceist 6 Pléigh na ceisteanna seo leis an duine in aice leat nó le do ghrúpa:

Ar cheart oideachas tríú leibhéal a bheith saor do chách nó ar cheart do na táillí bheith ag brath ar ioncam na dtuismitheoirí?
Cad a cheapann tú faoi urraíocht a fháil ó chomhlachtaí móra chun íoc as costais tríú leibhéal
Ar cheart gearradh siar ar chúrsaí oideachas agus sláinte sa bhuiséad, fiú sa chúlú eacnamaíochta?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

Cuir an mhír ar siúl uair amháin le seans a thabhairt do na foghlaimeoirí an *gist* a fháil.

Ceist 2

controversial:	conspóideach
fee:	táille
budget:	buiséad
in favour:	i bhfabhar
union:	ceardchumann/ceardchumann
urgent:	práinneach
Students' Union:	Aontas na Mac Léinn
loan:	iasacht
debt:	fiacha
campaign:	feachtas
subscription:	síntiús

Ceist 3

Ciara Nic Liam – Nach bhfuil mic léinn sásta táillí a íoc d'oideachas tríú leibhéal agus go leanfaidh siad ar aghaidh leis an agóid go ndéanfadh an tAire Oideachais rud éigin faoin fhadhb seo.

Gearóid Ó Loibhéad – Tá imní air iasacht a fháil chun íoc as táillí ollscoile agus a bheith i bhfiacha, go háirithe san am atá i láthair mar nach bhfuil aon chinnteacht ann go bhfaighidh sé post.

Batt O'Keefe - Go mbeidh tuairisc ar an ábhar seo á cur faoi bhráid an rialtais aige go gairid agus go mbeidh moladh á dhéanamh aige a bheidh bunaithe ar an gcothromas.

Ceist 4

táille/táillí
ardú – arduithe
ceardchumann – ceardchumann
ollscoil – ollscoileanna
costas – costais

Ceist 5

– bn – táille mhór
– fr – ardú mór
– fr – ceardchumann mór
– bn – ollscoil mhór
– fr – costas mór

Ceist 6

Is féidir gach beirt a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin na ceisteanna a phlé leis an rang iomlán.

Eimear Ní Chonaola

Ó dheas anois, agus bhí mic léinn i gColáiste na hOllscoile i gCorcaigh i mbun agóide inniu faoi cheist chonspóideach na dtáillí ollscoile. Tá siad buartha a deir siad go bhfógrófar arduithe móra ar chostais oideachais tríú leibhéal sa mbuiséad an tseachtain seo chugainn. Tá tuairisc ag Grett O'Connor.

Grett O'Connor

Vótáil trí mhíle mac léinn i UCC i bhfabhar lá gnímh a chur ar siúl chun tacú leis an agóid a bhí beartaithe ag na ceardchumann go náisiúnta. Nuair a cuireadh agóid na gceardchumann ar ceal chreid Aontas na Mac Léinn anseo go raibh cás ró-phráinneach acu chun fanacht ina dtost. Bhí an teachtaireacht seo acu don Aire O'Keefe:

Ciara Nic Liam, Aontas na Mac Léinn

Nach bhfuil mic léinn in Éirinn fiú nó san ollscoil seo sásta íoc as táillí móra le freastal ar na hollscoileanna nó institiúidí timpeall na tíre*. Níl an t-airgead** againn. Tá post á lorg againn, sin an rud. Tá muid sásta leanúint ar aghaidh leis seo roimh an seachtú d'Aibreán nó ina dhiaidh, más fiú, más gá. Nílimid chun stopadh go dtí go réitíonn sibh an fhadhb*** seo.

Gearóid Ó Loibhéad

Má thógtar isteach na táillí beidh orm iasacht a thógáil amach ón mbanc agus d'fhéadfainn críochnú suas sa gcoláiste le fiacha de 30 nó de 40 míle euro agus leis an tslí**** is atá an tír faoi láthair tá seans an-mhór ann nach bhfaighinn jab agus cuireann sé sin an-imní orm.

Grett O'Connor

Seachtain ó amárach a bheidh an buiséad á fhógairt agus deir na mic léinn seo go dtreiseoidh siad a bhfeachtas go mór má bhíonn táillí ollscoile i gceist ann. Ní úsáideann an tAire Oideachais, Batt O'Keefe an téarma 'táillí tríú leibhéal'. Deir sé gurb é an rud atá á scrúdú aige faoi láthair ná ceist síntiúis na mac léinn a thabhairt ar ais. Dúirt urlabhraí an Aire inniu go mbeidh tuairisc ar an ábhar seo á cur***** faoi bhráid an rialtais aige go gairid agus go mbeidh moladh á dhéanamh aige a bheidh bunaithe ar an gcothromas. Grett O'Connor, Nuacht TG4, ag Coláiste na hOllscoile i gCorcaigh.

*an tír a deirtear

** an airgead a deirtear

*** an fadhb a deirtear

**** an slí a deirtear

***** á chur a deirtear